

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	27/11/17
Pwnc:	Peilot 30 awr Gofal Plant am ddim gan Llywodraeth Cymru – rhaglen grant 2017 – 18.
Aelod(au) Portffolio:	Cyngh.R. Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Mrs Delyth Molyneux
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Bethan Hywel Jones BethanHJones@ynysmon.gov.uk 01407767784
Aelodau Lleol:	<p><i>Seiriol</i> - Cyng. Lewis Davies, Carwyn Jones, Alun Roberts,</p> <p><i>Aethwy</i> - Robin Wyn Williams, Alun Wyn Mummery, R. Meirion Jones,</p> <p><i>LLigwy</i> - Ieuan Williams, Margaret Murley Roberts, Vaughan Hughes,</p> <p><i>Lifon</i> – Cyng. Gwilym O Jones, Richard Dew,</p> <p><i>Ynys Cybi</i> - Dafydd Rhys Thomas, J Arwel Roberts, Trefor Lloyd Hughes,</p> <p><i>Twrcelyn</i> – Cyng. Richard Owain Jones, Aled Morris Jones, Richard Griffiths,</p> <p><i>Bro Aberffraw</i> – Cyng. Peter Rogers, Bryn Owen,</p> <p><i>Bro Rhosyr</i> – Cyng. Eric Wyn Jones, Dafydd Roberts.</p> <p><i>Caergybi</i> – Cyng. Shaun James Redmond, Robert Llywelyn Jones, Glyn Haynes.</p> <p><i>Talybolion</i> – Cyng. Llinos Medi Huws, Kenneth P. Hughes, John Griffith.</p> <p><i>Canolbarth Môn</i> – Cyng. Nicola Roberts, Dylan Rees, Robert G Parry OBE</p>

--	--

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

Gofynnir am benderfyniad y Pwyllgor Gwaith i gytuno ymestyn yr ardaloedd peilot cafwyd eu cytuno yn Chwefror 2017 ac eisoes yn weithredol o Fedi 2017.

Prif amcanion y Llywodraeth wrth ymestyn yr hawl yw:

- i gynnig cefnogaeth i fagu'r genhedlaeth nesaf
- i gynnig mwy o ddewisiadau cyflogaeth i rieni
- i drechu Tlodi
- i hybu cydraddoldeb
- i gefnogi datblygiad plentyn

Mae helpu teuluoedd gyda gofal plant fforddiadwy a hyblyg o safon uchel yn cefnogi adfywio economaidd, yn lleihau pwysau ar incwm teuluoedd ac yn helpu rhieni i weithio, sy'n lleihau'r risg bod y teulu yn byw mewn tlodi. Mae hefyd yn gwella lles plant drwy roi profiadau cadarnhaol a gwerthfawr iddynt yn eu plentyndod.

Hefyd mae'r Cyngor yn gorfod gweithredu dyletswyddau'r Ddeddf Gofal Plant 2006 drwy gynnal asesiad digonolrwydd gofal plant bob 5 mlynedd a datblygu'r maes i sicrhau gofal plant digonol i deuluoedd Mon.

Gweithredwr Cynnar i'r Cynllun Gofal Plant 30 awr

Mae'r Llywodraeth wedi enwebu Gwynedd a Môn i fod yn weithredwr cynnar ar y cyd ac mae'r cynllun yma ar y gweill ers Medi 2017. Hyd yma mae Môn a Gwynedd ar y blaen o ran y 6 Sir sydd yn gweithredu'r cynnig gyda 76% o'r targed wedi cyflawni o ran plant yn derbyn y cynnig. Allbynnau eraill Medi 2017:

£20,619 mewn costau gofal wedi talu mewn 1 mis i ddarparwyr lleol

10 darparwyr lleol wedi derbyn plant mis olaf (mis Medi)

73 o blant Môn wedi cofrestru i dderbyn y cynnig

4 o glybiau ar ôl ysgol wedi cofrestru i neud y cynnig

2 cylch meithrin – Llanfairpwll y fwyaf.

13 gwarchodwr

8 meithrinfa dydd llawn.

Mae y Llywodraeth rŵan yn awyddus i ymestyn y cynnig o mewn dau rhan :
Rhan 1 - ardaloedd nesaf o ran llefydd ym Môn sydd fwyaf llewyrchus o ran data WIMD - sef nifer mewn cyflogaeth. Mae'r ardal yma yn debyg o fod yn weithredol o fis Ionawr 2018 yn dilyn cadarnhad gan y Llywodraeth.

Rhan 2 - fydd gweddiill yr Ynys gan gynnwys Caergybi, sef ein hardal fwyaf difreintiedig, sef nifer mewn gwaith yn isel. Fydd yr ardal yma'r ardal wrth gefn ond nid oes cadarnhad eto am amserlen i hon, ond i nodi bydd hyn ddim cyn Medi 2018.

Mae'r ardaloedd peilot yn gweithio o ran cod post sef teulu yn byw o fewn ardal beilot er mwyn derbyn y cynnig - a fydd hyn yn parhau i fod y drefn ar gyfer bod yn deilwng i'r cynnig. Erbyn inni orffen ymestyn i Ran 2 fydd yr holl Sir i mewn yn y cynnig ac ni fydd rhaid gweithio ar sail cod post mwyach.

Adnabod ardaloedd:

Rydym wedi adnabod ardaloedd o gwmpas yr agweddau blaenorol pan gytunwyd yr ardal beilot wreiddiol yn Chwefror 2017 sef ddefnyddio data WIMD (Welsh Index of Multiple Deprivation) gan edrych ar y data incwm a chyflogaeth yn bennaf, nifer o enedigaethau o fewn ardaloedd, ardal drefol a gwledig, cynnig gwahanol o ddarpariaeth ddigonol a sefydlog gofal plant.

Camau nesaf:

Angen cymeradwyaeth i ymestyn y cynllun i ardaloedd a nodwyd fel Rhan 1 ac wedyn Rhan 2 yn dilyn cael cadarnhad gan y Llywodraeth.
Petai'r Llywodraeth yn cytuno mae yn bosib fydd y Prosiect yn weithredol ar draws Môn cyn diwedd 2018 a Môn yn cael budd llawn. Mae'r tîm gweithredol ar y llawr yn awyddus ac yn barod i weithredu'r cynllun yn llawn.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Diystyru ardaloedd lle mae nifer mewn cyflogaeth yn isel gan fod hwn ar gyfer pobl mewn gwaith er mwyn sicrhau fod cyfle i asesu a datblygu'r sector gofal plant ond gan fod y rhaglen yn datblygu bydd modd i bawb dderbyn hwn maes o law ac efallai cyn 2020.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Y Llywodraeth angen cadarnhad bod y Cyngor yn gefnogol i ymestyn y cynllun oherwydd buddsoddiad ariannol mawr a'r rhaglen yn un o brif raglenni'r Llywodraeth

yma.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Mae hwn yn grant newydd gan y Llywodraeth. Fydd yn cefnogi teuluoedd mewn gwaith, yn enwedig rhai mewn gwaith gyda chyflog isel.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Dim cyllideb graidd gan y Cyngor - grant blynyddol gan y Llywodraeth . Hyd y peilot yn 3 mlynedd. Cyllideb am y cynnig ac i gael swyddogion i gefnogi'r cynnig. Fydd cyllideb ychwanegol ar gyfer unrhyw ymestyn.

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori? sylwadau?

Beth oedd eu

1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
7	Caffael	
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	
10	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	

3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	

F - Atodiadau:

1. Llythyr ymestyn y cynnig
2. Ardaloedd a data WIMD

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

Carl Sargeant AC/AM
Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Cabinet Secretary for Communities and Children

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA-P/CS/2431/17

y Cynghorydd Llinos Huws
Arweinydd Cyngor Sir Ynys Môn
Swyddfeydd y Cyngor
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TW

30 Hydref 2017

Annwyl Llinos,

Mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn cydweithio â'ch awdurdod lleol ers mis Rhagfyr 2016 i ddatblygu a chyflawni'r Cynnig Gofal Plant ar gyfer Cymru. Mae hyn wedi cynnwys cydweithio dwys ar ddatblygu'r meini prawf cymhwysedd i rieni, y broses ymgeisio a'r dulliau o dalu darparwyr gofal plant. O ganlyniad i hyn, rhoddwyd gofal plant a ariennir gan y Llywodraeth i rieni sy'n gweithio sydd â phlant tair a phedair oed, ac sy'n byw mewn rhai cymunedau o fewn eich awdurdod lleol ers 4 Medi 2017. Rwy'n ddiolchgar iawn am y gwaith caled a wnaed i sicrhau bod hyn yn digwydd.

Rwy'n awyddus i ehangu'r ardaloedd lle mae'r Cynnig Gofal Plant ar gael ar Ynys Môn. Rwy'n gwybod bod ein swyddogion yn trafod â'ch swyddogion chi. Gobeithio y byddaf mewn sefyllfa i allu cytuno ar yr ardaloedd newydd hyn yn fuan.

Fel Llywodraeth Cymru, rydym wedi ymrwymo i roi'r Cynnig Gofal Plant ar waith yn llawn erbyn mis Medi 2020. Fel rhan o'r Gyllideb Ddrafft, mae cynnydd yn swm y cyllid i gefnogi'r cynnig gofal plant, bydd yn £25m yn 2018-19, ac yn £45m yn 2019-20. Bydd hyn yn caniatáu i ni ehangu a phrofi rhai agweddau ar ddarparu'r cynnig mewn awdurdodau lleol eraill o fis Medi 2018 ymlaen.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Carl.Sargeant@llyw.cymru
Correspondence.Carl.Sargeant@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Fel rhan o hyn, byddaf yn disgwyl i'r rheini sy'n ymuno â ni gydweithio â naill ai awdurdodau lleol presennol neu awdurdodau lleol cyfagos wrth roi'r cynnig ar waith. Fel awdurdod sydd wedi mabwysiadu'r cynllun yn gynnar, rydych eisoed wedi bod trwy'r broses ac wedi sefydlu eich systemau a'ch gweithdrefnau. Oherwydd hynny, mae'n allweddol bod yr awdurdodau lleol hynny sy'n ymuno â ni yn y cam nesaf, yn cydweithio â chi i ychwanegu at arfer orau a sicrhau arbedion maint.

Rwy'n edrych ymlaen at barhau i gydweithio â chi wrth i ni roi'r cynnig hwn ar waith a'i roi i rieni a phlant ledled Cymru.

Yn gywir,

A handwritten signature in cursive script, reading 'Carl Sargeant'.

Carl Sargeant AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant
Cabinet Secretary for Communities and Children

Atodiad 2/appendix 2 – GOFAL PLANT 30 AWR AM DDIM/ 30 HOURS FREE CHILDCARE

Pentrefi o fewn yr ardal WIMD villages within this area	Ardal WIMD Areas (Wales Index of Multiple Deprivation)	Rhif WIMD/WIMD Number -	Allan o 44 WIMD yn Ynys Mon /Out of 44 WIMD areas on Anglesey	Cyflogaeth yn Mon WIMD/Anglesey Employment WIMD	WIMD Incwm yn Mon/WIMD Income Anglesey
Valley , Llanynghenedl	Valley 2	W01000044	43	42	43
Four Mile Bridge, Rhoscolyn and Trearddur Bay	Trearddur 1	W01000039	34	39	37
Trearddur Bay to Holyhead mountain	Trearddur 2	W01000040	33	35	41
Penmynydd, Pentre Berw, Gaerwen	Llanfihangel Esceifiog	W01000025	28	36	36
Brynteg, Tynyngongl, Benllech	Brynteg	W01000010	38	37	35
Llanbedrgoch, Gors Coch, Red Wharf Bay	Llanbedrgodch	W01000019	35	34	34
Pentraeth, Llandona a Rhoscefnhir	Pentraeth	W01000035	27	29	31
Pentrefelin, Burwen	Amlwch rural	W01000004	29	20	32
Bodorgan, Malltraeth, Llangristiolus	Bodorgan	W01000007	22	27	30
Llanfihangel yn Nhowyn	Llanfari yn Neubwll 2	W01000024	15	30	18
Bodedern	Llanfair yn Neubwll 1	W01000023	16	31	13
Aberffraw a Rhosneigr	Aberffraw a Rhosneigr 1	W01000001	30	21	29
Llaingoch	Parc ar Mynydd	W01000034	31	22	24
Rhosybol, Llandyfrydog	Llaneilian	W01000021	21	18	21

Atodiad 2/appendix 2 – GOFAL PLANT 30 AWR AM DDIM/ 30 HOURS FREE CHILDCARE

Brynrefail, Moelfre	Moelfre	(W01000032	18	28	23
Llanfachraeth, Llanfwrog, Rhydwyn, Llanfaethlu	Llanfaethlu	W01000022	11	23	17
Carrreglefn, Tregele, Llanfariynghornwy a Llanfechell	Mechell	W01000031	13	19	22
Rhan 2 estyniad/ Part 2 expansion					
Penrhyn, Cemaes, Betws	Llanbadrig	W01000018	23	14	16
Caergybi	Porthyfelin 2	W01000037	25	13	15
LLanfaelog a Rhosneigr	Aberffraw a Rhosneig 2	W01000002	14	15	19
Bodffordd Llynfaes, Mona	Bodffordd	W01000006	17	16	20
Vali	Valley 1	W01000043	20	17	12
Bryngwran a Gwalchmai	Bryngwran	W01000009	12	11	9
LLanerchymedd, Carmel, Elin	LLanerchymedd	W01000028	9	12	10
Amwlch	Amlwch port	W01000003	8	8	8
Caergybi	Kingsland	W01000017	6	7	5
	Maeshyfryd	W01000030	7	5	6
	Morawelon	(W01000033	1	2	1
	Porthyfelin 1	W01000036	5	1	7
	Lonodn Road	W01000029	3	4	4

	Holyhead Town	W01000016	2	3	2
--	---------------	-----------	---	---	---

Nifer o blant yn rhan 1 / Number of children in Part 1 – approx. 250

Nifer o blant yn rhan 2 / Number of children in Part 2 – approx. 250

Areas were chosen on the following basis :-

1. The **least** deprived areas based on the WIMD statistics
2. The **least** deprived areas based on the WIMD with a high number of individuals in work and therefore eligible for the childcare offer
3. The **least** deprived areas based on the WIMD statistics with the highest level of income across Anglesey who will be eligible for the childcare offer
4. Parity across the Island in that number eligible are in three tranches should the Welsh Government decide upon a further expansion to the programme.